

Lovforslaget sattes til forhandling.

Esther Malling Pedersen: Jeg vil gerne udtale min glæde over den højtærede arbejds- og socialministers anerkendende udtalelser om de private børnehaver. At bevare dem har været et af hovedpunkterne for venstres medlemmer under udvalgets arbejde, og vi glæder os over, at man i udvalget har kunnet enes om en udtalelse som den, der findes i betænkningen.

Når vi har sat stærkt ind for at bevare disse private børnehaver, er det både af økonomiske og principielle grunde, principielt, fordi man ikke bør gå forældrenes ret så nær, at de ikke kan få tilladelse til på egen hånd at oprette børnehaver, når det sker under forsvarlige former, og økonomisk, fordi disse børnehaver, der jo hidtil ikke har kostet det offentlige en øre, betyder en stor aflastning, som vi netop under de forhåndenværende forhold har brug for.

Som det fremgår af betænkningen, har mit parti, der jo iøvrigt slutter op om lovforslaget med de ændringer, som den højtærede minister og udvalget er enedes om, på et enkelt område taget et særstandpunkt, idet vi har ønsket en ændring i fordelingen af de udgifter, som er forbundet med lovforslaget, så at staten kommer til at betale mindre og kommunerne mere. Det er for os et sundt princip, at de myndigheder, som sætter ting i værk, også har det økonomiske ansvar for dem. Er det staten, der påbyder, at foranstaltninger skal iværksættes, bør staten betale; er det kommunerne, der gør det, bør i hvert fald hovedparten af udgifterne påhvile dem. Det vil give, tror vi, en sundere indstilling overfor mange ting. Vi er tilbøjelige til at betragte staten som et trediepersonsbegreb, en imaginær størrelse, som ikke rigtig vedrører os som enkeltpersoner, og hvis midler vi derfor ikke føler nogen smerte ved at bruge. Gælder det derimod kommunerne, rykker spørgsmålet os straks nærmere ind på livet og kan måske oven i købet komme til at blive et førstepersonsanliggende. Ikke mindst under de økonomiske kår, som vi har og vil få at leve under herhjemme, vil det være af meget stor værdi, om den enkelte i stigende grad kunne komme til at føle ansvaret for den fælles økonomi.

Når vi har ønsket en ændring i udgiftsfordelingen, er det ikke udtryk for, at venstre savner forståelse af de store byers vanskeligheder og problemer, det er langt fra tilfældet. Jeg kan for egen regning tilføje, at hvis det var lykkedes os at få vort ønske gennemført, ville det efter min personlige opfattelse have været nødvendigt at finde frem til bestemmelser, der kunne lempe overgangen til nyordningen, sådan at den ikke skulle virke som et chock for kommunerne i de store byer. Vi er som sagt langt fra blinde for det, man derinde har at kæmpe med, og vi ser — og det er vi ikke ene om — med den største ængstelse på byernes rivende vækst. Den stærke ophobning af mennesker skaber ulykkelige forhold, som vi alle må se på med sorg og med ængstelse. Det ville være af stor værdi, om man kunne standse den stærke strøm fra land til by. Herved — og navnlig, hvis det kunne lykkes at vende den den modsatte vej — ville man på den sundeste og naturligste måde aflaste de store byer for deres bekymringer.

Med hensyn til det rent praktiske vil jeg gerne tilføje, at der i forbindelse med betragtninger, vi har gjort gældende, ikke just om udgiftsfordelingen, men om hele spørgsmålet, kunne være grund til at rette en appel til sundhedsautoriteterne landet over om ikke at skruede de hygiejniske krav op i et højere plan end strengt nødvendigt. De børnehaver og lignende institutioner, vi opretter, skal være fuldt forsvarlige på alle måder — det siger sig selv —, men vi skal vogte os for at få hygiejne på hjernen. Vi skal gøre os klart, hvilke økonomiske forhold vi lever under. Vi skal lade den sunde fornuft råde og skarpere end før skelne mellem det, som er nødvendigt, og det, som på nogen måde kan undværes.

Jeg vil gerne endnu engang understrege, at vi på ingen måde står fremmede eller uforstående overfor de vanskeligheder, byerne har at kæmpe med, men vi søger efter den naturligste måde, hvorpå de kan aflastes. Jeg har gerne villet gøre disse bemærkninger for ligesom at belyse vort standpunkt og skal iøvrigt anbefale at stemme for lovforslaget.

Hermed sluttede forhandlingen.